

Kaamerad ja avalik ruum

Andres Soosaar – Eesti Arst

Arstid kasutavad oma erialases tegevuses järjest enam kõiksugu pilte tegevaid seadmeid ning ammu on käibetõeks saanud arusaam, et mida paremini haigust „näed“, seda sügavamalt on see mõistetav ning tõhusamalt ravitav. Kaamerate kasutamine on mujalgi teinud suurt võidukäiku alates tähtsate kohtade valvamisest ja julgeoleku tagamisest kuni meie endi igapäevase elu rõõmude ja murede üksteisele vahendamiseni. See viimane on tänapäeva tehnoloogia abil sedavõrd lihtsaks tehtud, et pea igaüks meist võiks soovi korral oma lähiümbrust interneti kaudu pea silmapilk kogu maailmale kuulutada. Samas tähtsustab moodne ühiskond järjest enam iga oma liikme õigust privaatsusele, mille kõige iidsemate tagajate hulka kuuluvad meedikud oma kohustusega hoida patsiente puudutav teave saladuses.

Üksikisiku õigus privaatsusele ei saa siiski päris absoluutne nõue olla ning näiteks avalikus ruumis ei ole kellelgi, kui ta just nähtamatuks tegevat kübarat ei kannu, võimalik päris privaatelt viibida. Selle teema kontekstis on oluline mõista, et kaameratel on lisaks jäädvustamisele võime muuta oma mis tahes tööpiirkond avalikuks ruumiks, kuigi oma asukoha, ehituse või planeeritud otstarbe kohaselt võiks mõni neist olla seal viibijate privaatsuse kaitsmiseks. Tulles tagasi meditsiini konteksti, võib küsida, kus kulgeb avaliku ja mitteavaliku ruumi piir tervishoiuasutuses. Kas see piir seisab haigla või polikliiniku krundi serval, peasissepääsude juures või hoopis ooteruumi või osakonna uksele? Küllap tuleb haigla territooriumil ka privaatsuse kaitsmiseks rakendatavate meetmete alusel eristada eri tsoone ning ükski ei ole neist sedavõrd avalik nagu linnatänav või väljak.

Tehnoloogia võidukäigu ja andmekaitse nõuete kooselu on teinud olukorra sedavõrd keeruliseks, et Andmekaitse Inspeksioon leidis mõistliku olevat avaldada sel kevadel eraldi juhend kaamerate kasutamise kohta (1).

Juhendis on käsitletud igasuguste pilti edastavate või salvestavate seadmete kasutamist ning selles toodu kehtib nende seadmete abil saadud isikuandmete töötlemise suhtes, kui jäädvustatud isikud on tuvastatavad. Olukorrad ei ole keerukad siis, kui kaamerate kasutamiseks on saadud nõusolek nii jäädvustatavatelt isikutelt kui ka jäädvustamiskoha omanikult või valdajalt. Siiski selgub juhendist, et kaamera kasutamisel ei ole jäädvustatavate nõusolekut tarvis, kui 1) videosalvestab füüsiline isik isiklikul otstarbel; 2) videosalvestatakse avalikustamise eesmärgil avalikus kohas ning avalikel üritustel; 3) jälgimisseadmeid kasutatakse isikute või vara kaitseks ning 4) ajakirjanduslikul eesmärgil, kui esineb ülekaalukas avalik huvi inimese andmete avalikustamiseks ning inimese õigusi ei kahjustata ülemääraselt. Neid põhimõtteid tasub meil kõigil nii kaamerat enda kätte võttes kui ka mõne teise kaamera ette jäädes isiklikus elus ja töises tegevuses hoolikalt silmas pidada.

Kaamerate kasutamist tervishoiu ja tervishoiuteenuste osutamise kontekstis on käsitletud juhendis päris mitmel korral (nt kaamerate kasutamine intensiivraviosakonnas tervishoiuteenuste osutamiseks, operatsioonidest erialasel eesmärgil videoülekannete tegemine, tervishoiuasutuses filmimise korraldamine, tervishoiuasutuste veebikaamerate jälgimine, turvakaamerate kasutamine), mistõttu tasuks kõikidel tervishoiutöötajatel end selle juhendi olulisemate seisukohtadega kurssi viia, et vältida seeläbi arusaamatusi, mis võivad sugeneda kaamerate kasutamise põhimõtete erinevast tõlgendusest.

KIRJANDUS

1. Juhend kaamerate kasutamise kohta. Tallinn: Andmekaitse Inspeksioon; 2013. https://www.aki.ee/sites/www.aki.ee/files/elfinder/article_files/Kaamera%20kasutamise%20juhis.rtf.

andres.soosaar@eestiarst.ee

Andres Soosaar